

Ανησυχία για την κλιμάκωση των επιθέσεων με drone κατά δημοσιογράφων και ΜΜΕ στην Ουκρανία

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΣΗΕΑ εκφράζει την έντονη ανησυχία του για την κλιμάκωση των επιθέσεων με μη επανδρωμένα αεροσκάφη (drones) κατά δημοσιογράφων και εργαζομένων στα Μέσα Ενημέρωσης στην Ουκρανία, καθώς η αυξανόμενη χρήση τους από τον ρωσικό στρατό διευρύνει τους κινδύνους για την ασφάλεια των δημοσιογράφων πέρα από την πρώτη γραμμή του μετώπου. Η ΕΣΗΕΑ ενώνει τη φωνή της με τη Διεθνή Ομοσπονδία Δημοσιογράφων (ΔΟΔ), η οποία εξέδωσε σχετική ανακοίνωση, υπογραμμίζοντας την ανάγκη λήψης ουσιαστικών μέτρων για την ασφάλειά των συναδέλφων, την προστασία των δημοσιογραφικών υποδομών και τη διασφάλιση της ελεύθερης και ανεξάρτητης ενημέρωσης.

Ακολουθεί η ανακοίνωση της Ομοσπονδίας:

«Ουκρανία: Οι επιθέσεις με drones αναδεικνύονται σε μείζονα απειλή για τους δημοσιογράφους το 2026, σύμφωνα με την Εθνική Ένωση Δημοσιογράφων Ουκρανίας (NUJU)

Σε έκθεση που δημοσιεύθηκε τον Σεπτέμβριο του 2026, η Εθνική Ένωση Δημοσιογράφων της Ουκρανίας (NUJU) – μέλος της Διεθνούς Ομοσπονδίας Δημοσιογράφων (IFJ) – κατέγραψε 28 επιβεβαιωμένα περιστατικά με drones που έπληξαν δημοσιογράφους, εργαζομένους στα Μέσα Ενημέρωσης και υποδομές ΜΜΕ στην Ουκρανία, από τον Ιανουάριο έως τον Αύγουστο του 2026.

Η ΔΟΔ συντάσσεται με την NUJU, κρούοντας τον κώδωνα του κινδύνου για την αυξανόμενη απειλή που συνιστά για τους δημοσιογράφους και τους εργαζομένους στα Μέσα Ενημέρωσης η αυξανόμενη χρήση drones από τον ρωσικό στρατό στον πόλεμο στην Ουκρανία. Η Ομοσπονδία επαναλαμβάνει την έκκλησή της προς τα

εμπόλεμα μέρη να σεβαστούν την υποχρέωσή τους να προστατεύουν τους εργαζομένους στα Μέσα Ενημέρωσης ως αμάχους.

Η έκθεση, με τίτλο «Πολεμικές επιχειρήσεις με drones και ασφάλεια των δημοσιογράφων στην Ουκρανία» (Drone Warfare and Journalist Safety in Ukraine), καταγράφει την εξελισσόμενη απειλή που συνιστούν τα drones για τους επαγγελματίες των Μέσων Ενημέρωσης και διατυπώνει πρακτικές συστάσεις για την ενίσχυση της προστασίας των δημοσιογράφων και της ανθεκτικότητας των ουκρανικών ΜΜΕ. Σύμφωνα με την έκθεση, τουλάχιστον πέντε εργαζόμενοι ΜΜΕ και μέλη συντακτικών ομάδων τραυματίστηκαν από τον Ιανουάριο έως τον Αύγουστο του 2026.

Οι συνέπειες των επιθέσεων με drones έχουν ήδη αποδειχθεί θανατηφόρες. Τον Οκτώβριο του 2025, τρεις δημοσιογράφοι σκοτώθηκαν σε δύο ξεχωριστές επιθέσεις με drones, ενώ ασκούσαν τα καθήκοντά τους στην Ουκρανία. Ο Γάλλος φωτορεπόρτερ Αντονί Λαλικάν (Antoni Lallican) σκοτώθηκε από drone στις 3 Οκτωβρίου, ενώ η πολεμική ανταποκρίτρια Ολένα Γκραμόβα (Olena Gramova) και ο εικονολήπτης Γεβγκέν Καρμαζίν (Yevgen Karmazin) σκοτώθηκαν σε επίθεση με drone στις 23 Οκτωβρίου.

Νέα περιστατικά σημειώθηκαν τον Σεπτέμβριο του 2026. Στις 8 Σεπτεμβρίου, δημοσιογράφοι των τηλεοπτικών σταθμών We Are Ukraine (Ми – Україна) και We Are Ukraine+ (Ми – Україна+), οι οποίοι μετέδιδαν ζωντανά στο πλαίσιο του εθνικού τηλεοπτικού μαραθωνίου «United News», βρέθηκαν αντιμέτωποι με ρωσική αεροπορική επίθεση που έπληξε το κτήριο, προκαλώντας σημαντικές ζημιές στις εγκαταστάσεις και τραυματίζοντας έξι άτομα. Τρεις εργαζόμενοι ΜΜΕ διακομίστηκαν στο νοσοκομείο με σοβαρά τραύματα, ενώ άλλοι υπέστησαν κοψίματα και ελαφρύτερους τραυματισμούς. Αρχικά, είχαν αναφερθεί τρεις διακομιδές σε νοσοκομείο.

Ο πρόεδρος της NUJU, Σερχίι Τομιλένκο (Sergiy Tomilenko), δήλωσε:

«Η απειλή από τα drones εξελίσσεται ταχύτερα από τα πρωτόκολλα

ασφαλείας και τον εξοπλισμό που έχουν στη διάθεσή τους οι δημοσιογράφοι. Ένας ρεπόρτερ δεν χρειάζεται πλέον να βρίσκεται στην πρώτη γραμμή για να κινδυνεύει, ενώ ένα και μόνο πλήγμα σε μια αίθουσα σύνταξης μπορεί να στερήσει από μια ολόκληρη κοινότητα την πρόσβαση σε αξιόπιστη ενημέρωση. Καλούμε τους διεθνείς εταίρους να συμβάλουν ώστε αυτά τα στοιχεία να μετατραπούν σε ουσιαστικά μέτρα προστασίας: σύγχρονα συστήματα εντοπισμού και προειδοποίησης, εξειδικευμένη εκπαίδευση, ανθεκτικοί χώροι εργασίας και διαρκής στήριξη των Κέντρων Αλληλεγγύης προς τους Δημοσιογράφους».

Η έκθεση της NUJU καταδεικνύει ότι η απειλή από τα drones έχει αλλάξει, ακολουθώντας τις εξής πρόσφατες εξελίξεις:

– **Η γραμμή του μετώπου δεν αποτελεί πλέον το όριο της απειλής από drones:** Η NUJU κατέγραψε επιθέσεις με drones FPV (θέασης πρώτου προσώπου) εναντίον δημοσιογράφων σε αποστάσεις έως και 17–20 χιλιομέτρων από τη γραμμή επαφής, ενώ τα drones μεγάλου βεληνεκούς Shahed και Geran συνιστούν απειλή σε ολόκληρη τη χώρα για τους δημοσιογράφους και τις υποδομές των Μέσων Ενημέρωσης.

– **Οι υφιστάμενες τεχνολογίες προστασίας δεν συμβαδίζουν με την εξέλιξη της απειλής:** Οι συνήθεις ανιχνευτές drones που βασίζονται στις ραδιοσυχνότητες ενδέχεται να μην μπορούν να εντοπίσουν drones FPV που ελέγχονται μέσω οπτικών ινών, ενώ οι παρεμβολές ραδιοσυχνοτήτων είναι αναποτελεσματικές απέναντι στα συστήματα ελέγχου μέσω οπτικών ινών.

– **Μεταβάλλεται η σχέση κινδύνου και οφέλους από την παραδοσιακή σήμανση «PRESS»:** Σε τουλάχιστον έξι καταγεγραμμένα περιστατικά το 2026, δημοσιογράφοι που έφεραν διακριτικά «PRESS» δέχθηκαν επιθέσεις με drones FPV. Το γεγονός αυτό έχει οδηγήσει ορισμένους εργαζομένους στα Μέσα Ενημέρωσης να αμφισβητούν κατά πόσον η παραδοσιακή οπτική αναγνώριση εξακολουθεί να προσφέρει προστασία σε όλες τις επιχειρησιακές συνθήκες.

– Τα drones επηρεάζουν ολοένα και περισσότερο τη δυνατότητα λειτουργίας των ΜΜΕ και όχι μόνο την ασφάλεια μεμονωμένων δημοσιογράφων: Επαναλαμβανόμενες επιθέσεις έχουν προκαλέσει ζημιές σε αίθουσες σύνταξης, ραδιοτηλεοπτικές υποδομές, εξοπλισμό και εγκαταστάσεις. Η εξέλιξη αυτή αναδεικνύει την ανάγκη για μεγαλύτερη ανθεκτικότητα και εναλλακτικές λύσεις λειτουργίας για τα ΜΜΕ που δραστηριοποιούνται σε περιοχές υψηλού κινδύνου.

Ο γενικός γραμματέας της ΔΟΔ Anthony Bellanger δήλωσε:

«Οι πολεμικές επιχειρήσεις με τη χρήση drones αλλάζουν ριζικά τους κινδύνους που αντιμετωπίζουν οι δημοσιογράφοι στην Ουκρανία. Ο κίνδυνος δεν περιορίζεται πλέον στην πρώτη γραμμή: δημοσιογράφοι, αίθουσες σύνταξης και υποδομές των Μέσων Ενημέρωσης μπορούν πλέον να δεχθούν επίθεση ακόμη και μακριά από το πεδίο της μάχης. Οι κυβερνήσεις και οι διεθνείς εταίροι πρέπει να ανταποκριθούν σε αυτή τη μεταβαλλόμενη απειλή, διασφαλίζοντας ότι οι δημοσιογράφοι έχουν πρόσβαση σε κατάλληλη τεχνολογία εντοπισμού, εκπαίδευση σε θέματα ασφάλειας και μέσα προστασίας. Όταν οι δημοσιογράφοι εμποδίζονται να μεταδίδουν ειδήσεις με ασφάλεια, οι κοινότητες στερούνται επίσης αξιόπιστης και ανεξάρτητης ενημέρωσης. Η προστασία των δημοσιογράφων στην Ουκρανία σημαίνει προστασία του δικαιώματος του κοινού στην πληροφορία».

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ